

Vén màn "Bí ẩn Đặng" - Tỷ phú niken gốc Việt ở Tân Đảo, nắm giữ kho báu "vàng xanh" với tài sản được định giá chục tỷ USD

Nhật Linh • 08/08/2023 10:34

Cuộc đời của André Đặng là tấm gương về sự phấn đấu không ngừng. Cuốn sách “Bí ẩn Đặng” của ông có thể coi là những bài học kinh nghiệm quý báu về những thành công cho thế hệ trẻ kiêu bào và trong nước học tập.

Tuổi thơ thặng trầm của cậu bé bán rau

Đặng Văn Nha sinh năm 1936 tại Tân Đảo, nơi những người phu mỏ Bắc Kỳ bị Pháp bắt đưa sang làm việc tại các hầm mỏ niken. Cha mất sớm khi ông mới 17 tháng tuổi, ông được một gia đình người Việt cứu mang trong nhiều tháng trước khi quay lại sống với mẹ đẻ. Tuổi thơ ông từng phải giúp mẹ bán lạc trước cổng rạp chiếu phim, bán rau muống, gà tươi tại các chợ của người Việt.

Rồi mẹ đẻ tái giá, André có thêm hai em trai. Khi người cha dượng bị tù khổ sai chung thân do làm chết người trong một cuộc cãi lộn, cậu thiếu niên 12 tuổi André từ bỏ tuổi thơ êm đềm trong vòng tay yêu thương của gia đình cha mẹ nuôi, khăn gói trở về và trở thành trụ cột gia đình, là chỗ dựa của mẹ và hai em.

Khát khao được học để thoát cảnh nghèo khó, André luôn đạt thành tích xuất sắc trong học tập, nhưng phải mãi đến năm 22 tuổi, André mới có cơ hội sang Marseille-Pháp để học ngành cơ khí. Trở về Tân Đảo, ông làm việc trong lĩnh vực kinh doanh ô tô, có gần chục năm cộng tác với tập đoàn Pentecost, từ đó trở thành đại diện độc quyền cho các hãng xe lớn của Nhật, Hàn Quốc, Mỹ tại Tân Đảo. Ông cũng quản lý một trạm bán xăng của hãng Total. André Đặng nhanh chóng khẳng định được mình, trở thành một doanh nhân thành đạt và giàu có.

Những biến động chính trị đã chia rẽ người Tân Đảo thành nhiều đảng phái đối lập. André Đặng bị vu cáo là “một cộng sản Bắc Việt” và nằm trong tầm ngắm của người Caldoche, cư dân Tân Đảo gốc Pháp hoặc thân Pháp, danh tiếng bị bôi nhọ và gia đình bị đe dọa tính mạng. Năm 1984, André và gia đình phải lưu vong sang Úc 6 năm, và phải làm lại từ đầu bằng nghề kinh doanh ô tô và bất động sản. Khả năng kinh doanh thiên bẩm một lần nữa giúp ông nhanh chóng bật lên thực hiện giấc mơ Úc của mình.

Khi biến động chính trị lắng xuống, ông quay trở lại Tân Đảo và thực sự bước vào một giai đoạn bước ngoặt trong sự nghiệp của mình – không còn là một đại lý phân phối ô tô, mà từng bước trở thành một đại gia kinh doanh niken, mặt hàng vốn là độc quyền của người da trắng ở Tân Đảo. Với tầm nhìn xa trông rộng, ở những giai đoạn khác nhau, ông bắt tay hợp tác với những người khổng lồ trong ngành thép thế giới là Nippon Steel của Nhật và Posco của Hàn Quốc, quyết tâm biến giấc mơ “trở thành nhà luyện kim tầm cỡ” thế giới thành hiện thực.

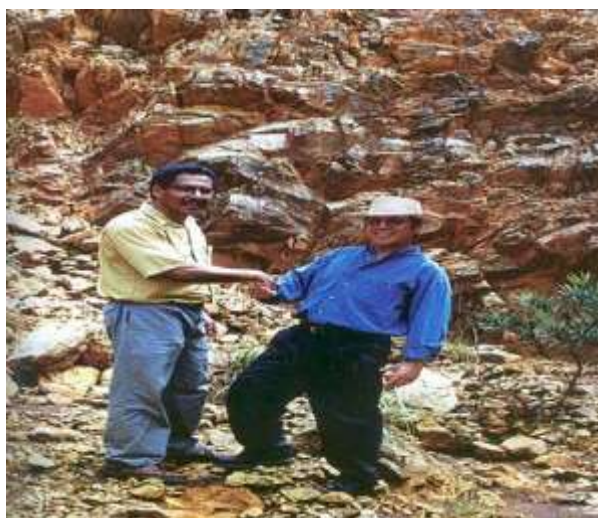
Ông André Đặng

Đưa người Kanak trở thành đại gia về niken trên thế giới

Tháng 10 năm 1990 đánh dấu một sự kiện trọng đại đối với người da đen ở Tân Đảo: Niken được trả lại cho họ - người Pháp nhượng lại Công ty mỏ Nam Thái Bình Dương (SMSP) cho người Kanak. Năm 1991, André Đặng – con người bị xua đuổi - được mời trở về giúp họ điều hành Công ty, lúc đầu ở cương vị Tổng Giám đốc rồi sau đó là Chủ tịch Công ty.

Bất chấp những khoản nợ lãi mẹ đẻ lãi con lên tới 35 triệu USD và lòng nghi ngờ, đổ kỵ của xung quanh... chỉ 3 năm sau, André Đặng đã đưa SMSP từ một công ty làm thuê “thành người làm mỏ thực sự” - tức là có mỏ của mình. 18 năm sau, SMSP thành công, nấu ra kền và có nhà máy luyện kim riêng.

“Tôi không muốn nói nhiều, mà muốn để các con số tự nói lên tất cả” – André Đặng chia sẻ cách đây hơn 1 thập kỷ. “Chúng tôi đang phấn đấu trở thành nhà xuất khẩu niken hàng đầu thế giới. Hiện Nhà máy mới đang xây dở, sẽ tiêu tới 4 tỷ USD để xây xong. Đến năm 2012 sẽ xuất ra 60 ngàn tấn kền/năm, tức là 60 ngàn tấn đó cộng với 30 ngàn (tấn) hiện tại nấu ra ở bên Hàn Quốc thì thành 90 ngàn tấn. Từ 2012 đến 2013 chúng tôi dự kiến xây thêm một lò nữa ở bên Hàn Quốc, lúc đó sản lượng tổng cộng sẽ là 120 ngàn tấn - tức sẽ đứng đầu thế giới”.

Ông André Đặng (bên phải) trong ngày bàn giao Koniambo cho SMSP năm 1998

Nói được làm được, André Dang - khi đó là Chủ tịch kiêm Tổng Giám đốc Công ty Mỏ Nam Thái Bình Dương (SMSP) đã sở hữu hai nhà máy sản xuất niken lớn nhất thế giới với số vốn lên đến 6 tỉ USD. Riêng nhà máy Gwanggyang được xây dựng tại Hàn Quốc từ tháng 10-2008 với vốn đầu tư trị giá gần 4 tỉ USD, mỗi ngày sản xuất gần 30.000 tấn niken dành cho xuất khẩu và một nhà máy dưới chân núi Koniambo ở Tân Đảo.

"Tỷ phú không tiền"

Theo như tâm sự của ông, bí quyết đưa ông đến thành công là phải có ý chí, có trí thông minh và không thể thiếu yếu tố may mắn.

Kiên cường, quyết đoán và dám mạo hiểm, vợ chồng ông đã chứng minh được rằng người Việt có khả năng làm những việc lớn, sánh vai với các đại gia kinh doanh hàng đầu thế giới.

Tiếng tăm nổi như cồn nhưng doanh nhân Đặng luôn là một người khiêm tốn, nhã nhặn. Ông cũng từng chịu đựng nhiều lời gièm pha ác ý, ghen tị về địa vị mà ông có được. Vì những xung đột giữa các đảng phái chính trị ở Noumea, thủ phủ của Tân Đảo, vợ chồng ông Đặng phải sống lưu vong ở Úc 6 năm và gần như mất hết sản nghiệp.

Thế nhưng, lòng say mê đối đời bằng làm giàu và vượt lên số phận không ngừng đeo đuổi con người có nghị lực sắt đá này. Sau thời gian lưu vong, ông trở về Tân Đảo và ra sức thực hiện giấc mơ đưa niken về cho người Kanak trên mảnh đất của họ.

Ông Đặng Văn Nha tâm nguyện: “Tuy tôi không biết nhiều về Việt Nam nhưng Việt Nam là ruột thịt của tôi. Tôi nghĩ rằng Việt Nam xứng đáng được phát triển nên có ý định sớm quay trở lại Việt Nam xem có thể đầu tư vào lĩnh vực nào để giúp đất nước phát triển”.

Theo bài đăng "Cha tôi - tỷ phú gốc Việt ở Tân Đảo" trên Báo Tuổi trẻ tháng 4/2022, ông luôn làm hết sức mình. Ngoài một vài buổi đi chơi golf, ưu tiên vì mối quan hệ làm ăn, ông Đặng hiếm tự cho mình có quyền nghỉ ngơi. Ông làm việc không có giờ giấc và áp đặt nhịp độ ngặt nghèo đó cho những người thân cận của ông. Ở tuổi 70 mà ông vẫn thức giấc từ lúc ba giờ sáng để theo dõi chỉ số chứng khoán và chuẩn bị hồ sơ làm việc.

Chính vì vậy, sau thời gian ông làm việc không cần lương vì bản thân ông đã giàu có, những người Kanak đã nghĩ đến việc trả công cho ông bằng 8% cổ phần trong tập đoàn mỏ nickel. Tính theo giá trị nickel tăng vọt vì nhu cầu rất cao của thế giới thì tài sản khi đó phải tính đến con số chục tỉ USD.

"Thế nhưng gần đây cha tôi đã chia phần tài sản đó cho ba người con", con gái ông cho biết. Vì lẽ đó, theo bà, cha bà chẳng khác "một tỷ phú không tiền", không có một đồng xu dính túi, thậm chí là cả tấm ngân phiếu.

Ông giao phó mọi chi tiêu hậu cần cho người vợ. "Tôi là một người bán hàng giỏi vì tôi luôn luôn đi tới đích, nhưng tôi là một người mua tồi" - vị tỷ phú thường nói vui.

Vợ chồng ông Đặng Văn Nha

Nguồn: <https://nguoiquansat.vn/ven-man-bi-an-dang-ty-phu-niken-goc-viet-o-tan-dao-nam-giu-kho-bau-vang-xanh-voi-tai-san-duoc-dinh-gia-chuc-ty-usd-85822.html>

www.vietnamvanhien.net

